

PISA

У ЦЕНТРИ УВАГИ

1

Чи гарантує відвідування дошкільного навчального закладу кращі результати навчання в школі?

- ✓ 15-річні учні, які відвідували дошкільні навчальні заклади, незалежно від їхнього соціально-економічного статусу показують кращі результати в тестуванні PISA, ніж ті, хто не відвідували їх.
- ✓ Діти з малозабезпечених і неблагополучних сімей мають менший доступ до дошкільного навчання, ніж із забезпечених і благополучних – майже в усіх країнах, особливо в тих, де дошкільне навчання не дуже поширене.
- ✓ У країнах з високими результатами PISA та з рівними освітніми можливостями діти мають приблизно однаковий доступ до дошкільної освіти незалежно від їхнього соціально-економічного статусу.
- ✓ Організація виховної й навчальної роботи в дошкільних закладах освіти впливає на те, якою мірою учні отримують від неї користь.

Користь від дошкільної освіти очевидна й універсальна майже для всіх країн

Висновок простий: дошкільна освіта корисна для подальшого навчання учнів. Результати PISA–2009 показують, що майже в усіх країнах ОЕСР 15-річні учні, які відвідували заклади дошкільної освіти, показали кращі результати, ніж учні, які такі заклади не відвідували. Так, різниця в результатах учнів, які відвідували дошкільний заклад більше одного року, і тими, хто його зовсім не відвідував, у середньому становить 54 бали на оцінюванні PISA із читання. Ця різниця навіть більша, ніж різниця в результатах учнів після одного року навчання в школі, де вона становить 39 балів. Слід зазначити, що більшість учнів, які відвідували дошкільний заклад, походять із благополучних сімей, однак різниця в результатах учнів, які відвідували і тими, які не відвідували дитячий садок, є достатньо високою, навіть, якщо порівняння здійснювати у групах учнів із однаковим соціально-економічним статусом. Аналіз результатів PISA після врахування соціально-економічного статусу показує, що учні, які відвідували дошкільні заклади, мають у середньому на 33 бали більше, ніж ті, хто не відвідував дошкільні заклади.

У Бельгії, Франції та Ізраїлі учні, які повідомили, що вони відвідували дошкільний заклад більше року, отримали мінімум на 100 балів більше в тесті із читання, ніж ті, хто дошкільний заклад не відвідував. Якщо порівнювати учнів цих країн у групах за соціально-економічним статусом, то різниця в отриманих ними результатах хоча й є дещо меншою, але все ж перевищує 60 балів. Разом із тим в Естонії, Фінляндії, Кореї і США серед учнів із подібним соціально-економічним статусом відвідування дошкільного закладу має незначний зв'язок із показниками подальшого навчання або зовсім його не має.

Різниця в балах, пов'язана з відвідуванням дошкільного навчального закладу більше року (після врахування соціально-економічного статусу)

У 31 із 34 країн ОЕСР і в 25 партнерських країнах ОЕСР й економіках для учнів із сімей як із низьким, так і з високим соціально-економічним статусом користь від дошкільної освіти є однаковою.

У Сполучених Штатах малозабезпечені 15-річні школярі отримують від навчання в дошкільному навчальному закладі, як правило, більше переваг, ніж забезпечені. До того ж, у Канаді, Фінляндії й Ірландії відвідування дошкільних навчальних закладів має більший зв'язок із кращими результатами PISA із читання серед учнів з імміграційним минулим, ніж серед учнів, які є корінними мешканцями. Можливо, саме учні-іммігранти й ті учні з числа малозабезпечених, хто відвідує дошкільні заклади з високоякісними послугами, отримують найбільшу користь від цих закладів.

Країни упорядковані за зменшенням різниці в балах, що асоціюється з відвідуванням дошкільного навчального закладу більше року з урахуванням соціально-економічного статусу.

Заувага: Статистично незначущі різниці в балах позначені світлішим кольором.

Джерело: OECD, PISA 2009 База даних.

Доступ до дошкільної освіти широко поширений у багатьох країнах ОЕСР...

Результати PISA–2009 свідчать про те, що в середньому по країнах ОЕСР 72% 15-річних, які брали участь у PISA, повідомили, що відвідували дошкільний навчальний заклад більше року. У Бельгії, Франції, Угорщині, Ісландії, Японії й Нідерландах майже всі діти відвідують дошкільні навчальні заклади: більше 90% учнів повідомили, що відвідували дошкільні заклади більше року. Фактично, більше 90% учнів у 27 країнах ОЕСР повідомили, що відвідували дошкільні навчальні заклади упродовж хоча б якогось часу.

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

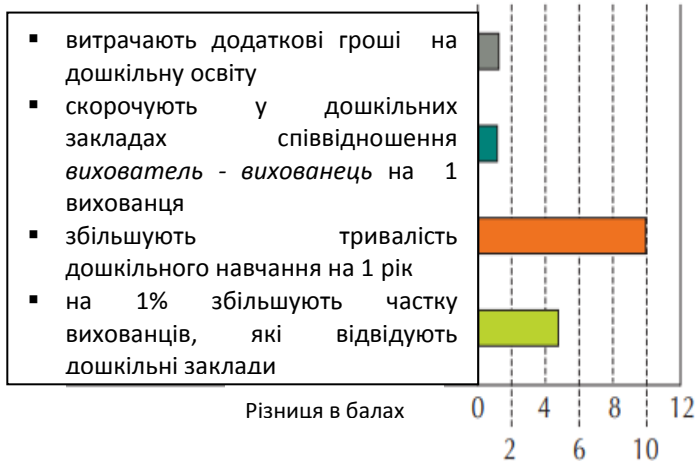
Проте мало дітей відвідують дошкільні заклади в Туреччині, де менше 30% 15-річних учнів повідомили, що відвідували дошкільні навчальні заклади мінімум один рік. Також у Канаді, Чилі, Ірландії й Польщі менше 50% учнів відвідували дошкільний заклад більше року.

Дошкільна освіта охоплює всі форми організованої й тривалої діяльності таких закладів, як дитячі садки, підготовчі курси і центри денного піклування. Мета дошкільної освіти – сприяння навчанню, емоційному й соціальному розвитку дітей. Відвідувати такі заклади зазвичай пропонується дітям віком від трьох років.

... але в країнах ОЕСР учні, які відвідували дошкільні заклади, як правило, мають більш високий соціально-економічний статус, ніж ті, хто його не відвідував.

Причиною того, що мало дітей відвідує дошкільні навчальні заклади, можуть бути високі витрати на догляд за дітьми для батьків у деяких країнах (Ірландія), обмежена кількість місць у безоплатних центрах із догляду за дітьми (Португалія), або те, що діти дошкільного віку, які походять із сімей мігрантів, майже ніколи не користуються офіційними державними послугами, якщо ці послуги не є обов'язковими (Бельгія й Нідерланди).

Середня різниця в балах, пов'язана з відвідуванням дошкільного навчального закладу в таких системах навчальних закладів, які...

Результати PISA вказують на те, що ті країни, які мають найкращі результати PISA й забезпечують рівні навчальні можливості для всіх учнів, мають більш доступне дошкільне навчання. Наприклад, Японія, Корея, Естонія, Ісландія й Гонконг (Китай) мають такі освітні системи, у яких соціально-економічний розрив між учнями, які відвідували дошкільний заклад, і тими, хто його не відвідував, є нижче середнього. Серед країн із результатами нижче середнього, а також із показником рівності (рівний доступ до отримання якісних освітніх послуг, справедливість результатів навчання) нижче середнього тільки в Болгарії відсоток дітей, які відвідували дитячий садок, вище середнього.

Те, наскільки відвідування дошкільних навчальних закладів пов'язано із результатами навчання 15-річних, залежить від особливостей організації навчально-виховної роботи в дошкільних закладах освіти.

PISA–2009 вказує на те, що зв'язок між відвідуванням дошкільного закладу й кращими результатами 15-річних учнів є найбільшим у тих системах, де дошкільна освіта пропонується більшій кількості дітей, які відвідують дошкільний заклад триваліший час і де співвідношення вихователь/вихованець у дошкільних закладах є меншим, а також де у виховання однієї дитини на дошкільному рівні освіти інвестується більше грошей.

	Сполучені Штати Америки	
	Значення й місце в рейтингу (серед країн ОЕСР, для яких є дані)	
Середня тривалість дошкільного навчання	1,8 року	18 (32)
Співвідношення кількості вихованців і вихователів у дошкільних закладах (у середньому)	14 вихованців на одного вихователя	15 (28)
Державні витрати на дошкільні заклади на одного вихованця	9394 доларів США	1 (29)
Різниця в балах із читання між учнями, що повідомили про відвідування дошкільного закладу більше року, і тими, хто не відвідував його, з урахуванням соціально-економічного статусу	12 балів*	27 (34)
Різниця у відвідуванні дошкільного закладу між дітьми з високим і низьким соціально-економічним статусом	82/59% (23)	5 (34)

*статистично незначуще

Чи відвідування дошкільного закладу підвищує навчальні результати учнів, тих країн, у яких більше дітей мають доступ до дошкільної освіти? Результати PISA не свідчать про прямий зв'язок між результатами дослідження країн ОЕСР і часткою учнів, які відвідували дошкільний заклад у цих країнах. Однак аналіз результатів усіх країн і економік, що брали участь у PISA–2009, свідчить про позитивний зв'язок між часткою цих учнів і результатами країн навіть після врахування національного доходу країн-учасниць. Наприклад, країни, у яких на 10-відсотків більше учнів відвідували дошкільні навчальні заклади, отримують у середньому на 12 балів вище в оцінюванні читання

PISA із

	Франція	
	Значення й місце в рейтингу (серед країн ОЕСР, для яких є дані)	
Середня тривалість дошкільного навчання	3 роки	1 (32)
Середнє співвідношення вихованців/вихователів у дошкільних закладах	19 вихованців	26 (28)
Державні витрати на дошкільні заклади на одного вихованця	5527 дол. США	14 (28)
Різниця в балах із читання між учнями, що повідомили про відвідування дошкільного закладу більше року, і тими, хто не відвідував його, з урахуванням соціально-економічного статусу	65 балів	4 (34)
Різниця у відвідуванні дошкільного закладу між дітьми з високим і низьким соціально-економічним статусом	96/89% (7)	25 (34)

У більшості сучасних досліджень визнається, що програми дошкільної освіти сприяють покращенню благополуччя дітей, створенню фундаменту для безперервного навчання, отриманню більш рівних і справедливих результатів навчання, зменшенню бідності й підвищенню соціальної мобільності осіб. Результати PISA показують, що дошкільна освіта в дитячому віці особливо тісно пов'язана з результатами в читанні у віці 15 років у тих країнах, де здійснюються політичні кроки для покращення якості дошкільної освіти. Спираючись на ці докази, ОЕСР розробляє стратегічний онлайн-інструментарій, який допомагає політикам

формувані політику підвищення якості дошкільної освіти й догляду за дітьми раннього віку й впроваджувати її.

Узагальнення: Поширення доступу до дошкільної освіти може як покращити успішність у навчанні, так і підвищити рівність учнів за рахунок зменшення соціально-економічних розбіжностей між ними, якщо таке поширення не спричинить погіршення якості дошкільної освіти.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Міяко Ікеда (Miyako Ikeda, Miyako.Ikeda@oecd.org) або Пабло Зойдо (Pablo Zoido, Pablo.Zoido@oecd.org)

Ознайомтеся із *PISA 2009 Results, Overcoming Social Background: Equity in Learning Opportunities and Outcomes (Volume II)*, а також *PISA 2009 Results, What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices (Volume IV)*.

Відвідайте сайти:

www.oecd.org/pisa/
www.oecd.org/edu/earlychildhood
www.oecd.org/edu/earlychildhood/quality
www.oecd.org/els/social/family/database

Читайте також:

Підвищення результатів навчання: починати потрібно зі слабких учнів.